

TORONTÁL

FOLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek.

Zapolya-utca 1-ső szám.

hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 83. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, április 9.

Orvosok sztrájkja.

— április 9.

Hetek óta folyik az országban a szomorú küzdelem a magyar orvosi testület és az országos munkásbiztosító pénztár között.

A harc tudvalevőleg azon kezdődött, hogy az orvosok keveselték azt az évi átalányt, amit a pénztáraktól kaptak s új egyességet ajánlottak, évenként és tagonként 5—9 koronát a helyi viszonyok szerint. Tulzottak-e ezek a követelések, vagy nem, ahhoz nem szólunk. Annyi kétségtelen, hogy mikor az élet olyan rettenetesen megdrágult — az orvos is védekezik a drágaság ellen, ahogy tud. Kiad saii gyarapodását jövedelme gyarapításával akarja fedezni, többet kér, mert tőle is többet kérnek. S mint látszik, ezek a követelések nem is voltak tulzottak. Hozzá egyik fél is engedett, a másik is engedett s több helyen létrejött a méltányos egyesség, melyet azonban az országos munkásbiztosító pénztár központi vezetősége nem hagyott jóvá.

Nem hagyta jóvá azért, mert kerülni akarja azt a látszatot, mintha meghajolt volna az országos orvos-szövetség előtt. Erre következett aztán az, amit orvos-sztrájknak neveznek: a pénztári orvosok lemondtak az állásukról s csak a törvényben megállapított tarifa szerint fizetett rendes látogatási díjak fejében gyógyítják a beteg munkást. Ha ez nem sztrájk is szó szerint, lényegében a legveszedlensebb sztrájk, mert a munkás a beteggyanban kenyeret sem bír keresni, nemhogy orvost bírna fizetni. Ha pedig fizeti helyette a biztosító pénztár a rendes látogatási díjat, a pénztárak rövidesen kiürülnek s csödbe jut az egész intézmény, ugyszólván az egyetlen nagyszabású szociálpolitikai intézményünk.

A végeredmény ez lesz, akármelyik félnek legyen is az igazság. Ma már ott tartanak, hogy mérges hangu nyilatkozatokkal bizonyítják nem a maguk igazát, — hanem az „ellenfél” rosszhiszeműségét. Ebben a nyilatkozat-labirintusban nem tud az ember tisztán látni.

A magyar orvosi kar mindenesetre rászolgált arra, hogy a legnagyobb tisztelettel beszéljünk róla s az állam tőle telhetőleg figyelmet tanusítson iránta. Tanult, buzgó, kötelességtudó emberek a magyar orvosok, akik, hogy mindenesetre jobb anyagi helyzetet érdemelnének, mint amilyenben vannak, azt senki se vonja kétségbe. S hogy ilyenben is vannak, amilyenben most élőködnek, annak első oka bizonyára az a nagy szolidaritás, amely anyagi érdekeikért vívott jogos harcukban mindig összefűzte őket s amely most szembeállította őket a munkásbiztosító pénztárakkal. A munkásbiztosítás viszont oly fontos szociálpolitikai alkotás, melynek fejlesztésére és erősítésére mindent el kell követni, ellenben védeni kell minden ártalmas befolyástól.

Itt most már az állam intéző köreinek kell közbelépnie és igazságos döntés-

sel rendet csinálni, de mielőbb. Mert a halál és a betegségek nem sztrájkolnak s az okosság és a humanizmus egyaránt parancsolja, hogy ne lakoljon a harmadik, aki semmit sem vétett.

A nagybecskereki ipari tanfolyam.

— A záró aktus. —

Nagybecskerek, április 9.

A m. kir. technológiai iparmúzeum ipari továbbképző tanfolyama hatodfél havi működés után bezáródott. A záróaktuson, mely tegnap este fél 7 órakor ment végbe a felső kereskedelmi iskola tanári helyiségében, részt vett vármegyénk és városunk minden közérdeklő mozgalmának farsadhatatlan támogatója és pártfogója, Jankó Ágoston alispán is. A várost Stroosz Béla városi főjegyző képviselte, a Torontálmegyei takaréks- és hitelbank részéről, mely az ipari tanfolyamokat anyagi támogatásban részesítette, pedig Grósz Géza bankigazgató jelent meg. Az ipartestületet Seprős Váler képviselte.

A záróaktus az ipari továbbképző tanfolyam vezetője Streitmann Antal főgimnáziumi tanár nyitotta meg, aki a megjelenteket meleg szavakkal üdvözölte, megköszönte az erkölcsi és anyagi támogatást, melyben a tanfolyam különösen a hatóságok, de a nagyközönség részéről is részesült. Beszède folyamán beszámolt az ipari továbbképző tanfolyamok működéséről. A múlt évi november hó 1-én megnyitott tanfolyamokra mindössze 96 ifju iratkozott be. A tél folyamán azonban — sajnos — a tanoncok zöme a tanfolyamok látogatását abbahagyta, úgy hogy a tanfolyam végén a hallgatók száma 96-ról 31-re apadt. E 31 hallgatóból 8 az építő-tanfolyamot és 23 az általános tanfolyamokat hallgatta, ahol számtanra, mértanra, üzleti könyvitelre és szabedkői rajzra tanították. Rámutatva a tanoncok bámulatos szorgalmára, kijelenti a vezetőség elhatározását, hogy az összes tanítványokat, szorgalmuk szerint két csoportra osztva, pénzügytanokban részesíti, még pedig a következő arányban: 5 koronás jutalmat kapnak: Szelgrád Károly, Müller István, Merschbach János, Heinrich Gusztáv, Gyarmati János, Homa Viktor, Engel Károly, Giljum József, Vilmos Nándor és Jovánovits Mita. 3 koronás jutalomban részesülnek: Müller Mihály, Weisz Péter, Fritz Ferenc, Mattern József, Szabasztian Henrit, Hof Mihály, Keller Nándor, Cservenyánszky Mihály és Szelgrád János. 1 koronás jutalmat pedig Rankov Károly és Mojnár Ferenc kapnak.

Miután Streitmann Antal tanár beszámolójában még felemlítette, hogy Gaul Károly, a m. kir. technológiai iparmúzeum igazgatója, akinek igazgatása alatt az ország összes továbbképző tanfolyamai állanak, országos körutja alkalmával a helybeli tanfolyamot is meglátogatta és megelégedésének kifejezést adva, megígérte, hogy Nagybecskerek egy szabó- és egy cipész-ipari tanfolyamot kap, — még egyszer megköszönte a hatóságoknak és testületeknek a támogatásukat.

Streitmann Antal tanár beszámolóját és érdekes fejtegetéseit a hallgatóság feszült érdeklődéssel hallgatta végig, mire Jankó Ágoston

alispán szólalt fel, aki meleg szavakban köszönetet mond és elismerését fejezi ki Streitmann Antal tanárnak farsadhatatlan, buzgó munkálkodásáért. Örömmel konstatálja, hogy bár a tanfolyam szerény mederben indult meg, az elért eredményből szemmel látható, hogy a követett irány a helyes ut, amelyen értelmes, kiképzett iparosokat nevelhetünk. Megköszöni Streitmann Antal tanárnak, valamint az egész tanári harnak a jó ügyben kifejtett buzgó munkálkodását és annak a reményének ad kifejezést, hogy a tanfolyamok hasznos volta a mesterektől megérve, a legközelebbi már nagyobb arányokban indul meg iparunk hasznára.

Az élénk éljenzéssel fogadott szép beszéd után az ipartestület nevében még Seprős Váler köszönte meg Streitmann Antal tanárnak, valamint Török Ferenc, Kenoszt N, Fischer Mór és Cserei Gyula tanároknak farsadhatatlan, buzgó munkálkodását. Ezzel a záró aktus hivatalos része véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap regeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 6 óráig délután; ugyanazon napokon este 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertára nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Április 11. Jótékony nőegylet közgyűlése.

Április 13. Közig. bizottsági ülés.

Április 20., 21. Gyermeknap.

Április 26. A közművelődési Egyesület közgyűlése.

Május 7. Tavaszi közgyűlés.

— Április 11. Az 1848-iki törvények szenesítésének emléknapját, mint minden évben, az ideje is megünneplik. Április 11-ikén, az évforduló napján a nagybecskereki román k. h. templomban délelőtt 10 órakor ünnepies istentisztelet lesz, amelyre hivatalosok a hatóságok, testületek és intézetek. Április 11-ikét azonkívül megtűnik az összes iskolákban is.

— pénzügyi tisztikar köréből. A m. kir. pénzügyminiszter dr. Szalay László nagybecskereki pénzügyi fogalmazó: szolgáltatásra a pénzügyminiszteriumba rendelte be.

A miniszter továbbá Giffinger Imre módosi járási számvevőt Nagybecskerekre, Gaál János nagybecskereki pénzügyi számszámoló Temesvárra, Vincze Imre temesvári számszámoló pedig Módosra helyezte át s az utóbbit a járási számvevői t. endőkkel is megbízta.

— Rendjel átadás. Miat Nagyikindról írják, Roth Gergely kir. törvényszéki elnök vasárnap tüzte fel Lichovnik Antal zombolyai kir. járásbírói telekkönyvezetőnek a király által 40 évi buzgó szolgálatai elismeréséül adományozott koronás arany érdemkeresztet a mellére, szép beszéd kíséretében, melyben a legfelsőbb elismerést méltatta. A kitüntetett tisztviselő meghatva köszönte meg a legfelsőbb elismerést, a királyi kitüntetést. Az ünnepélyes aktusnál Lösch Antal és Cservenyánszky Sándor zombolyai kir. járásbírók is jelen voltak.

— A rabok oktatása. A Délmagyarországi Tanító-Egylet elhatározta, hogy a Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek a rabok oktatása ügyében az igazságügyminiszterhez intézett kérvényét felterjeszti a kultuszminiszterhez, hogy azt az igazságügyminiszternél támogatassa.

Az állandóan esapon tartott

Szent-István sörön

kivül kapható naponta friss

müncheni Spatenbräu

Marcoin Jenő kaszinó-vendéglősnél.

— Az iparosítások képzése. Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter az iparostanoncok szakosított kiképzésének fokozására indított akcióját most egy újabb fűvös rendelettel folytatja. A miniszter a rajzban kiváló előmenetelt tett tanulók részére az iparostanonc iskoláknak a folyó iskolai évre 50—50 korona összegét engedélyez olyképpen, hogy ezen összeg egy-egy tanulónak jutalomdíj gyanánt adassék ki. Az iskolálatogatásban szorgalmas és jó magaviseletben kitűnt tanulók jutalmazására a folyó iskolai évre 50—50 korona adandó egy-egy tanulónak. A tanonciskolai ifjúsági egyesületet alkotó „Othon” vezető tanítónak tiszteletdíj az 1908/9. tanév tartamára 200—200 koronát engedélyez a közoktatásügyi miniszter. Ilyen tiszteletdíjat kaptak a nagybecskereki és panicsovai Othon vezető tanítói.

— Ünnepektől hirtelre. Pécs városának és Baranya vármegyének közéleti és társadalmi előkelőségei gyűltek egybe hétfőn este Pécsen, hogy Lenkei Lajost, a Pécsi Naplónak szerkesztőjét ünnepelejkék abból az alkalomból, hogy a királyné a Ferenc József-rend lovagkeresztjével adományozta. A banketten szeretettel és lelkesedéssel ünnepelejkék Lenkeit, aki 25 év óta önzetlenül szolgálja tollával Baranyavármegye közügyeit. Az estélyen többek közt megjelentek: gróf Benyovszky Mór, Baranyavármegye főispánja, Koszits Kamill alispán, Nediwich Andor kir. tanácsos, polgármester, Majorossy Imre nyug. polgármester, báró Pilch Antal kuriai bíró, Vissy László, az ügyvédi kamara elnöke, Opris Péter postaigazgató, Bolgár Kálmán tanfelügyelő, Oberhammer Antal főkapitány, dr. Perisz Armin főrabbi, gróf Lippe Armin és még számosan. Felköszöntöket mondott a többi közt Benyovszky főispán is.

— A módosi kulturstély. A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület legközelebbi kulturstélyét Módoson tartja. Az estélyen a közművelődési egyesület részéről dr. Brájjer Lajos szerkesztő, az Arany János társaság tagja és Streitmann Antal, a nagybecskereki főgimnázium országos nevű rajztanára tart előadást. Brájjer humoreszket olvas föl, Streitmann Antal pedig művészet történeti előadást tart. Az estély iránt Módoson és környékén igen nagy az érdeklődés s a módosi kaszinó vezetősége, élén Antalfy Zsiross Józseffel, a kaszinó érdemes elnökével lelkesen buzgólkodik az estély sikere érdekében, a mely előreláthatólag nem fog a közművelődési egyesület többi estélyei mögött maradni. Az estélyt, mint annak idején már jeleztük, április 20-án, husvét másodnapján tartják a módosi Zágráb-szálloda nagyertermében. Az estély fél 9 órakor kezdődik s a kulturregysület kiküldöttein kívül, ottani jeles erők működnek még köze néhány számmal. Az estélyre belépőjegy számozott ülőhelyre 2 korona, ülő-és állóhelyre 1 korona 20 fillér. Az estély tisztá jövedelme felérésében a Torontáivármegyei Közművelődési Egyesület céljaira, felérésében pedig a módosi kaszinó könyvtár-alapja javára szolgál, miért is a rendezőség felülfizetéseket köszönettel fogad. Az estélyre a meghívókat is szétküldte már a rendezőség.

— Hat osztályos polgári iskola. A közoktatásügyi miniszteriumban már elkészültek a polgári iskolák reformjáról szóló törvénytervezetel. Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter a négy osztályos polgári iskolát hétsz osztályossá akarja fejleszteni. A polgári iskolákról ma érvényben levő törvény megadja a miniszternek a jogot ahhoz, hogy a négy osztályos polgári iskolákat hat osztályúra fejlessze. Azonban még a hat osztályos polgári iskola is csak csonka alkotmány, mert nem képes semmire. Az Apponyi közoktatási miniszter által tervezett hétsz osztályos polgári iskola érettségi bizonyítványt, önkéntességi jogot ad a növendékeinek és a polgári iskolák végbizonyítványa uttvel lesz a közhivatalok egész seregéhez. Hir szerint Apponyi az új polgári iskolai törvényt rövid időn belül be akarja nyújtani a képviselőháznak.

— Adomány a V. H. O. Sz.-nek. A vidéki hírlapírók országos szövetsége segély-alapja javára a „Hódmezővásárhelyi Takarékpénztár” 20 koronát adományozott.

— A vármegyei tisztviselők fizetése. Több fővárosi lap közölte azt a hírt, hogy Issekutz Aurél, Krassószőrény vármegye alispánja a pénzügyminiszter megbízása folytán a vármegyei tisztviselők fizetésrendezésének tervét dolgozta volna ki és hogy a pénzügyminiszteriumban már be is nyújtotta volna. Ezzel szemben Issekutz Aurél al-

ispán kijelenti, hogy semmi ilyen megbízást nem kapott és nem is dolgozott ki semmiféle tervet a vármegyei tisztviselők fizetésrendezéséről.

— Tündér-est a Karácsonyi-palotában. Mint fővárosi levelezőnk jelenti, a magyar mágnásasszonyok és a főurak elhatározták, hogy a Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület 20 éves fennállásának jubileumán nagyszabású és részleteiben páratlanul érdekes ünnepséget fognak rendezni. E tárgyban a Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület igazgatósága és hölgyválasztmánya együttes ülést tartott Karátszonyi Jenő gróf v. b. t. t., egyesületi elnök és Hadik-Barkóczy Endréné grófné elnöklete alatt. Elsősorban is az újjáalakított hölgyválasztmány elnököt választották meg Apponyi Albertné, Hadik-Barkóczy Endréné és Karátszonyi Jenőné grófasszonyok személyében. Karátszonyi gróf elnöki megnyitójában ismertette az egyesület husz éves történetét és erre hivatkozva kérte a megjelent választmányt, hogy szeretettel karolják fel a mentők ügyét. Hadik-Barkóczy Endréné grófné lelkes és melegszerű beszédében méltatta a mentők elvállhatlan érdemeit, melyekre negyedmillió emberélet megmentésével bőségesen részölgálnak. Majd bejelentette, hogy a május derekán tartandó husz éves jubileummal kapcsolatos ünnepségeket az egyesület elnökének, Karátszonyi Jenő grófnak krisztinavárosi díszes palotájában fogják rendezni. Az ünnepen rendezendő meglepetésnek tartogatott összes számokban mágnásasszonyok, az előkelő világ asszonyai és a főurak vesznek részt. Végül ki-mondotta a választmány azt, hogy tekintettel az ünnepség színhelyére, csak korlátozott számban bocsájt ki meghívókat.

— Köszönet. A Nagybecskereki Takarékpénztár tekintetes igazgatósága egyetünk céljaira 25 koronát adományozni méltóztatott, melyért hálás köszönetet mond Winter Katalin, az izr. nőgyógyász elnöksége.

— Szabad a szállítás. A kereskedelmi miniszter egy rendelete szerint a törvényes munkaszüneti napokon a pályaudvarokon kirakott áruk elszállítását is betiltotta. Ez a rendelet azután sok kellemetlenségekre szolgáltatott okot, mert sok romlandó áru ment tönkre, különösen kettős, hármas ünnepek alkalmával. Az ez elleni panaszokat megvizsgálva, most újabb rendeletet bocsájt ki, amely szerint most már minden nap, tekintet nélkül arra, hogy van-e ünnep vagy nincs, a kirakott árukat a pályaudvarról el lehet vinni.

— A törökbecsei Leiningen-szobor. A Törökbecsben felállítandó gróf Leiningen Károly 1848/49. honvédtábornok szobrára 1908. évi március hónap a következők újabb adományok folytak be:

Greskovits Kálmán jegyző Ürményháza 19 kor. 20 fillér, dr. Szász Istvánné Óbecse 6.—, Ref. női pariskola Marosvásárhely 2.—, Gaál Géza Budapest 6.—, Demény Károly posta és távirat igazgató Budapest 5.—, Zára Antal honv. színtest Székeshérvár 5.—, Brunner Antal miniszteri színtest Budapest 7 60, Téglásy Géza Budapest —90, Babocsey Béla Budapest 5.—, Kőrjegyözög Bakta Abaujtonnavármegye 13 18, Horváth Károly jegyző Nagytőszeg 10.—, Glauer Mária Budapest 20 01, Községelöljáróság Érmihályfalva 5.—, Popovicsi Sándor gör. k. l. lelkész Ókrös 3.—, Porcsolt Lajos Budapest 2.—, Zappe Péter Vized 1 korona.

— Kiltott tót bélyegek és érmek. A belügyminiszter arról értesítette a hatóságokat, hogy az amerikai „Slovenski Liga” pénztára javára kibocsátott bélyegek és érmek, oly célból adtak ki, hogy az ugynevezett tót nemzeti alapnak, a magyarországi tót mozgalmak intézésében kellő pénzösszeget álljon rendelkezésére. Tekintettel arra, hogy az említett bélyegek és érmekből előálló jövedelem oly nemzetiségi agitáció céljait kívánja szolgálni, melynek magyar államellenes irányzata kétségtelen, a belügyminiszter a kérdéses bélyegek és érmek használatát, terjesztését és elárulását a magyar szent korona országainak területén megtiltotta.

— Meteor az időről. Az időjárásról Meteor legújabbban ezeket mondja: Április hónap csomópontjai a következő napokra esnek: 8—10—14—16—23—25—28—29—30, melyek közül legerősebb hatásuk 8—10—16—26 és 28-ikéi és pedig a 8-iki szárazabb, derült, esetleg szeles; a 10-iki hűvös s csapadékos; a 16-iki derült, száraz; 25-iki csapadékos, 28-iki hűvös, napcsillogok esetére hideg jellegű. Amint látjuk, április hava nem lenne kedvezőtlen a gazgazdászokra nézve, miután a száraz és csapadékos jellegű csomópontok elég kedvezően követik egymást, bjt csak a 28-iki csomópont hozhat azo. esetre, ha a Napon ciklonos hatások érvényesülnének, mert a csomópont jellege hideg és így fagy tövetkezne be. Lehetnek azonban a Napon kitö-

rések is, amely esetben egy hűvös esővel megmenekülhetünk eze rossz jellegű csomóponttól. Husvét szépnek ígérkezik, csomópont sem esik ekkorra. Fagyot a fagyos szentek nem ígérnek májusban. Orbánra esik ugyan egy hasonló jellegű csomópont, mely április 28-át is oly kritikussá teszi, de az is csak a fennebbi okok közbenjöttével válik veszedelmessé, úgy, hogy inkább nagyobb bajnak mutatkozik a mezőgazdaságra az, hogy május hava nem ígér elég esőt, így a mostani eső eső nem olyan nagy baj, mint amilyennek azt jelenleg a gazdák gondolják.

— A jutalom. Lapunk egyik olvasója közli velünk a következő józsi históriát:

— Nagyon jó cselédünk van; éppen tegnap töltötte be nálunk szolgálatának második évfordulóját. A feleségem ezen való örömeiben negyven korona ajándékkal jutalmazta meg a jó cselédet.

Ma reggel aztán nagy meglepetésre a cseléd felmondott.

— De hát ez nem járja — mondta a feleségem bosszankodva. — Mért megy el?

— Mert meguntam a helyet.

— Akkor adja vissza azt a negyven koronát, amit tegnap jutalmul adtam. Hiszen csak nem képzeli, hogy azért kapta a nagy ajándékot, hogy ma aztán itt hagyjon minket?

Jó, — felelte a cseléd egykedvűen — visszaadom, ha a naccsága is visszaadja, amit én adtam érte.

— Mit?

— A kézeső kot.

— Az elveszett esernyőkért. Mindazon magánosok, kávéház tulajdonosok és kereskedők, kiknél idegen esernyők vannak, felkéretnek azokat a rendőrséghez küldeni, hogy ott kiki a magáét átvehesse.

— Ebzárlat. Mivel a város területén tegnap egy gyanus ebveszettségi eset fordult elő, a polgármester-helyettes az egész város területére 40 napi ebzárlatot rendelt el. A zárlat május hó 17-ig bezárólag tart.

Szivbajosok a buziásfürdői „Phoenix” gyógyvizet a legjobb eredménnyel használják. A buziásfürdői gyógyforrások dus szénsavtartalmú és szív működésre kiválóan jó hatással van, a meynyiben a vérkeringést szabályozza, előmozdítja és fokozza. — A buziásfürdői „Phoenix” gyógyvizet kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és minden jobb fűszerüzletben.

Színház, irodalom.

A magyar színészet Nagykikindán.

Nem a legörvendetesebb híreket közli Nagykikindáról. Mint a „Torontái Hírlap” jelenti, a nagykikindai magyar színtügyi bizottság tegnapi ülésén az egyik bizottsági tag azt a kérdést vetette fel, nem volna-e jobb, ha egy esztendőig nem jönne magyar színtársulat a városba, mert a kilátások sivarak, a bérlők száma megcsappant, a nem bérlő színházlátogató közönség pedig rendszerint oly kicsiny, hogy a színdirektor napiköltségeit sem fedezi.

Laptársunk ehhez a szomorú tényhez a következőket fűzi:

Eszünkbe jutott szegény Peterdi megboldogult társulata, mely számárócsis menetben vount végig a városban s melyre a szerbség azt a cinikus megjegyzést tette, hogy: ime, ez a magyar Thalia! Akkoriban a szegény pirja tódult minden jóra való magyar ember arcába s ököibe szoritott kézzel, meg kesergő tiradakkal kísérték a magyar kultúra meggyalázó szegényét, de tenni akkor sem tettünk semmit s jól elzárt zsebekkel léztük, mikép kolduljak végig a társulat éhező tagjai a tehetősebb szerb családokat néhány forintért kenyérre és utra valóra. Azok pedig adtak s ez még jobban fajhatott, mert még jobban megszegényített.

Aztán magaköltük a színpártoló egyesületet, tisztességes berletet gyűjtöttünk s könnyebbülve, szebb reményekkel néztünk a jövőbe, abban bizkodván, hogy megvetettük városunkban a magyar színművészet jövőjét. Ugy ékoskodtunk, hogy halad a város, szaporodik és gyarapszik a magyarság, mind erősebb és izmosabb lesz a színpártoló egyesület s évről-évre szélesebb megyében haledhat a magyar színművészet magyarosító munkája.

Ahelyett pedig visszafelődünk, hátramegyünk, mint a rák. Ezerféle kifogás, ezerféle jól és rosszul kigondolt ürügy a közönség részéről arra, hogy magát a színpártoló egyület köteleiből kivonja, holott zsufozásig tölti meg az utolsó rongy brettlitársaság istállóba való malac előadásait. Aki pedig nem bérlő, az a magyar színházra nézve ugyszólván elveszett, amint azt hosszú évek tapasztalata bizonyítja.

ELSŐ NAGYBECSEKEREKI SZAPPANGYÁR

Alapítva 1880. Gyárt mindennemű mosó-, házi- és pipere-szappanokat, fagygyu, templom- és viasz- gyertyákat, legolcsóbb napi árak mellett. Mintázott ajánlatok ingyen.

Telefon 170.

250-1010

A cikk, mely Kikindának íródott, de amelyből másutt is érthetnek, a következőképp végződik:

Ujból és nem tudjuk hányadszor fordulunk kérő szövevényekkel magyar közönségéhez, ehhez a közönséghez, mely méltatlankodva tiltakozik a hazafiatlanság vádjá ellen, mely hevílve hevül bor mellett Kossuth Lajos riadózáért és keseregve kesereg hontalan kurucok hajdan való elmúlt dicsősége felett. Nem véretekét kívánja a magyar nemzet, nem mártírságotok vagy hősi harcotok, még azt sem, hogy tömlőbe zárassátok magatokat, mint azt legendás hősök tették legendás elődökben a magyar szabadságért, hanem csak azt, hogy évente néhány hétig járjatok el a magyar színészet hajlékába s a jövedelmeitekből egy morzsát, alamiznafillért adozzatok a magyar kultúra oltárára.

* A szabadkai színház. A szabadkai színházi bizottság, amely harmadfel esztendő előtt nagy többséggel dr. Farkas Ferencnek adta a színházat Krémer Sándor szatmári, Polgár Karoly zombori és Heves Béla, az erdélyi szinikerület igazgatóival szemben, — vasárnap délelőtt tartott ülésén egyhangúlag vita nélkül felemeltette dr. Farkas Ferencet szerződésbeli kötelezettsége alól és már a jövő ülésén kiírja a pályázatot a színházra.

* Elhunyt író. Mint Budapestről jelentik, Gerő Attiláné Cserhályi Irén, az ismert író, aki különösen műfordításai révén lett ismerté, tegnap 37 éves korában meghalt.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

A házszabályrevíziót elfogadták.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése kétségtelenül az egyik legnevezetesebb ülések közé tartozik, mert a mai üléssel lezárult az eddigi negyvenéves parlamenti tanácskozási rend és új korszak nyílik a parlamenti tanácskozásban. Röviden: Ma befejezték a házszabálymódosítás vitáját és a többség elfogadta az új szigorított házszabályokat a függetlenségi párt által annak idején kért módosításokkal.

A mai ülésen Náray Lajos elnök elnököl s a kormány részéről Wekerle Sándor, Andrassy Gyula gróf, Kossuth Ferenc, Jekelfalussy Lajos és Josipovich Imre volt jelen.

Az ülés megnyitása után az elnök jelenté, hogy Nehrebeczky György képviselő, miután főispánná neveztek ki, lemondott mandátumáról. A Ház megbizta az elnökséget az új választás iránt való intézkedéssel.

Jelenti továbbá az elnök, hogy Nagy György interpellációt jegyzett be a honvéd vezérkari tisztek dolgában. Az interpellációt az ülés végén terjeszti elő.

Most áttértek a házszabályrevízió vitájára, melynek már csak egy szónoka volt: Farkasházi Zsigmond, aki rövid beszédben határozati javaslatot terjeszt be.

Miután több szónok nem volt, az elnök berekesztette a vitát s konstataálta, hogy a zárszóhoz Nagy Györgynek és Farkasházi Zsigmondnak van joga.

Nagy György és Farkasházi Zsigmond még röviden beszéltek s ezzel a házszabályrevízió vitája véget ért.

Az elnök most Hoffmann Ottó felszólalása után elrendelte a szavazást.

A szavazás eredménye az, hogy a Ház többsége a harmadik szakaszt Kmetty Károlynak a katonai kérdések kikapcsolására vonatkozó módosításokat és határozati javaslatokat elvetette.

Elnök jelenti ezután, hogy a megszavazott házszabálymódosításokat csatolják a házszabályokhoz, kinyomatják és szétosztják.

Ezután megállapították a holnapi ülés napirendjét, amely a házszabályrevízió harmadszori olvasásából fog állani.

Az ülés végén Nagy György interpellálja a honvédelmi minisztert, hogy a honvédtiszteket a vezérkarból rendszeresen visszahelyezik a csapatokhoz s a vezérkart a hadügyminiszter csak a közösöknek

akarja fenntartani. Kérdi a minisztert, hajlandó-e ezt a sérelmet orvosolni.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter rögtön felel az interpellációra s azt mondja, hogy a hiányosabb képzettség az oka annak, hogy a honvédtisztek nem foglalhatnak kellő számban helyet a vezérkarban. Az iránt azonban minden esetre intézkedni fog, hogy a vezérkarból ne helyezzék vissza a honvédtiszteket a csapatokhoz.

A Ház a miniszter választását tudomásul vette s ezzel az ülés véget ért.

Az ülésszak berekesztése.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mután a képviselőház munkarendje a jelen ülésszakban kimerült, holnap a házszabályrevízió harmadszori olvasása után kiráti kéziratot berekeszti az ülésszakot s a képviselők szétmennek a husvéti vakációra. A legközelebbi ülés április 29-iken lesz, amikor a Ház újra megalakul.

A közös külügyminiszter Budapesten.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aehrenthal báró, közös külügyminiszter, holnap pénteken déli 1 órakor érkezik Budapestre. A külügyminiszter előbb Wekerle Sándor miniszterelnökkel, azután Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterrel fog tanácskozni.

Postatisztek Kossuthnál.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A posta- és távirólisteztek ezertagú küldöttsége tisztelegte ma délelőtt Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél. A miniszter a küldöttséget, amelyet Batthyány Tivadar gróf vezetett, a képviselőház kupolacsarnokában fogadta. A küldöttség memorandumot nyújtott át a miniszternek, melyben a posta- és távirólisteztek fizetésük rendezését és az automatikus előléptetést kérik. Kossuth Ferenc válaszában kijelentette, hogy ő szíven viseli a postások érdekeit s ha az állam pénzügyi viszonyai engedik, lehetőleg igyekeznék fog rajtuk segíteni. Ezután a postások Szterényi József államtitkár-nál tisztelegtek.

A német fejedelmek Bécsben.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a német fejedelmek Vilmos német császárnak Korfuból való visszatérte után jönnek Bécsbe. A fejedelmek Vilmos császár vezetése alatt Schönbrunnba mennek ki s ott üdvözlék Ferenc Józsefet hatvan éves osztrák császári jubileuma alkalmából.

A bankbizottság.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bankbizottság ma este 6 órakor ülést tart, amelyet bizalmas értekezlet előz meg.

A hódmezővásárhelyi főispán beiktatása.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Hódmezővásárhelyről sürgönyzik, ott ma iktatták be ünnepesen Spilka Antalt, az új főispánt. A beiktatáson részt vett Justh Gyula képviselőházi elnök is.

A balpárt helye.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A balpárt tárgyalásokat folytatott a képviselőház háznagyával, hogy a párt tagjainak külön helyet jelöljön ki. A tárgyalások eredményre vezettek s a balpártnak a háznagy a balközép hátsó padosoraiban juttatott külön helyet.

Osztrák képviselők párbaia.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Sternberg gróf és Bergmann Osztrák képviselők kölcsönös sértegetések folytán ma délelőtt véres kardpárbajt vívtak. A párbaiban Bergmann képviselő kapott súlyos sebet a karján.

Határidő-tízlet.

Budapest, április 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	22 24
Buza (májusra 1908.)	22 10
Buza (októberre 1908.)	—
Rozs (áprilisra 1908.)	19 56
Rozs (októberre 1908.)	16 32
Zab (áprilisra 1908.)	14 42
Tengeri (májusra 1908.)	12 70

Közgazdaság.

□ Az első vidéki tőzsde. Miskolcraól jelentik: Vasárnap, e hónap 5-én megalakult a miskolci tőzsde. Az alakuló közgyűlésen Schreckker S. Lipót gőzmalmi igazgató elnököl. Dr. Sugár Ignác titkár jelentette, hogy eddig összesen 67 tőzsdetag 85 személy képviseléssel jelentette be a tőzsdébe való beépését. Ismertette ezután az alapszabályokat, amelyek szerint mindenben a budapesti áru- és értéktőzsde szokványai nyerneek alkalmazást a miskolci heti tőzsdén, amely egyelőre minden hét szerdáján, délután 1 órától 3 óráig tart. A miniszter kikötötte, hogy a tőzsdén fizetlet csak készáruban lehet kötni. A tőzsdébirósági intézményt egyelőre nem lehet létesíteni s a vitás kérdések a Kereskedők és Gazdák Körének kormányhatóságilag jóváhagyott békebirósága előtt fognak elintéztetni. Ezután a tőzsdetanács megválasztására került a sor. A tőzsdetanács első ülését szerdán fogja tartani s akkor határozzák el, hogy az első tőzsdénap mikor lesz.

Nyiltér.

(E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Robitschi „Styria-forrás”
Gyógyhatású víz: gyomordaganat és görcsök, Bright fele veselő, torok- és gégehurut, gyomor- és békatarus, húgy-sav- és hólyagbántalmak, székrekedés és májbajok ellen.

Kitűnő gyógyszer! Orvosilag ajánlva!
Magyarországi főraktár:
Hoffman József Budapest, Bathory-utca 8.

(360-41)

Teljesen elkülönített
butorozott
garçonlakás
villanyvilágítással kiadó.
Deák Ferenc-utca 7.

ELSŐRENDÜ CIPŐK NAGY RAKTÁRA
WEINBERGER K.
Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát a tavaszi idényre
férfi-, női- és gyermekcipőkben
a legjobb kivitelben, jutányos árak mellett.

A hazai ipart pártolandó:
mindenki vegyen csakis nálam kapható Debreczenben készült cipőt, mely csinosra és jóságra minden külföldit felülmul.

Női séta-cipőkben és gyermekcipőkben
különlegességek óriási raktára.
Valódi amerikai cipők egyedüli raktára.
Vidékre különös olesó árak.
10 koronán felül bérmentve.

789/1908. sz.

359-3.3

Versenyárgyalási hirdetmény.

Torontálvármegye közigazgatási bizottságának 841/1908. számú határozatával jóváhagyott terv és költségvetés alapján Bókán építendő

egy tanterem és tanítóilak építési

munkálatra, mely építkezés folyó év tavaszán kezdendő meg és folyó évi szeptember hó 1-ig teljesen befejezendő és használatra készen átadandó. Az írás- és szóbeli versenyárgyalás f. évi április hó 28-án d. e. 10 órakor a község házában tartatik meg.

Kikiáltási ár 10074 kor 54 fillér, melynek 5° a bánatpénz gyanánt készpénzben vagy ovadékképes papírokban a tárgyalás előtt a községi pénztárba befizetendő. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Csak azon építő iparosok pályázata lesz figyelembe véve, akik képesítéssel bírnak vagy ajánlataikban képesítéssel bíró megbízottakat megnevezik. Vállalkozó csakis hazai anyaggal és hazai munkásokkal építhet. Vállalkozó az építési összeget két részletben kapja meg a községi pénztárból és pedig felét akkor, ha az épület tető alá kerül, a másik felét pedig az államépítészeti hivatal részéről történt felülvizsgálat és az épület átvétele után. A beérkezett írás- vagy szóbeli ajánlatok közül az előjáróság, illetve a képviselőtestület az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választandó.

A terv, részletes költségvetés és egyéb feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában betekintheők.

Bóka, 1908. évi március hó 23.

359-3.3

Községi előjáróság.

509/1908. sz.

Csatád község előjáróságától.

Hirdetmény.

Csatád község határában gyakorlandó vadászati jog

1908. évi július hó 1-től 1914. évi június hó 30-ig terjedő időre, illetve 6 (hat) egymásután következő évre f. évi április 23-án d. e. 9 órakor a község házában nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Árverési feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Csatád, 1908. évi április hó 8-án.

338-1.1

Községi előjáróság.

Ajánlati hirdetmény.

A klárii gör. kel. szerb egyházközség részére végzendő

templom helyreállítása

körül munkák elvállalása iránt folyó évi április hó 28-ik napján írásbeli és szóbeli ajánlati tárgyalás lesz megtartva.

Részletes költségvetés, terv és szerződési minta a klárii gör. kel. szerb egyházközség előjáróságánál betekintheők.

Ugyanott befizetendő az előirányzott összeg 10% bánatpénz gyanánt.

Klári, 1908. évi április hó 7.

Notáros Döme, Márkov Néca,
hitközs. jegyző. 365-1.1 hitközs. elnök.

226-40.11

Valódi brünni szövetek

• az 1908. évi tavasz! és nyár idényre. •

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
tejes térfűrészhöz (Kabát, nád-rág és mellény)	1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona	
1 szelvény 17 korona	
1 szelvény 18 korona	
1 szelvény 21 korona	

Egy szelvényt feltele szalonruhához 20 — Kért, szintegy jelölészetet, tisztaságát, szelvénykamartstb. stb. gyári árkon küld a név megadható és szolid cég mindenütt ismert posztgyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

A ki szép akar lenni, használja egyedül a Hajós-féle aradi ibolya-crémet,

mert a világ minden részéből jövő hálaíratok legjobban bizonyítják, hogy

ennél jobb szőpítőszert nem létezik.

Szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot — varázsszerű gyorsan eltüntet. —

== Egy tegely ára 1 korona. ==

Vigyázat! Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessenek kérni és vásárolni.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerüzében, ARAD.

Főraktár: Nagybecskerekén,

MELKUH DEZSŐ drogeriájában.

Továbbá minden gyógyszerüzében, illatszertüzlet és drogeriában.

324-20.5)

1927/1908. sz.

A zombolyai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A Szenthubert községi születésnői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerai óhajtják, hogy születésnői oklevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal szabályszerűen felszerelt kérvényüket a zombolyai főszolgabírói hivatalhoz f. évi április hó 30-ának d. u. 5 órájáig benyújtják, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A községi születésnői évi fizetése 240 korona és minden szülés után 2 korona látogatási díj. Vagyontalanokat díjtalanul köteles kezelni.

Zombolya, 1908. évi április hó 7.

362-2.2

Förös József,
főszolgabíró.**Ház eladás.**

A Torontálvármegyei Központi Hitel-szövetkezet

tulajdonát képező, a Gimnázium-utcában fekvő ugynevezett **Maugsch-féle ház** kedvező feltételek mellett eladó.

Venni szándékozók a nevezett szövetkezetnél nyerhetnek értesítést.

286-17.6

638/1908. sz.

Kiszombor község előjáróságától.

Árverési hirdetmény.

A Kiszombor községe kezelése alatt álló mintegy 4070 holdnyi

vadászati joga

két (egyenként 2000 holdon felüli) részletben 1908. évi április hó 23-án d. e. 9 órakor a község háza tanácsstermében tartandó nyilvános árverésen folyó évi aug. hó 1-től számítandó 6 (hat) egymásután következő évre bérbe adatik.

Miről árverelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek a kiszombori körjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Kiszombor, 1908. évi április hó 1.

996-1.1

Előjáróság

Kämpfner Dániel

mechanikus **NAGYBECSKEREK,**

József-Főherceg-utca 5., a nagyhidnál.

■ Elvállalok házcsengetyűk és házitelefons berendezését. ■

■ Kerékpárok, i r ó g é p e k, varrógépek, grammofonok, kötőgépek javítását ■

és mindennemű a szakmába vágó munkákat szavatolás mellett pontosan elvégzek. ■

Házcsengetyűk fentartását évi általány ellenében eszközölöm. ■ ■ ■

1893/1908. sz.

Sárafalva község előjáróságától.

Ajánlati hirdetmény.

Sárafalva község percenként 25—50 liter vizet szolgáltató

két ártézi kutat szándékozik furatni, s a meglevő két ártézi kutat helyre állíttatni 8000 (nyolcezer) korona költségvetéssel s ezeket vállalat útján óhajta biztosítani.

Felhívotnak ennél fogva vállalkozni szándékozók, hogy feltételeiket is megállapító zárt írásbeli ajánlataikat f. évi április hó 20-ig Sárafalva község előjáróságához nyújtják be. A tervezett kutak furására vonatkozó összes adatok a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt beszerezhetők.

A beérkező ajánlatok felett a község képviselőtestülete szabadon dönt s amennyiben egyik ajánlat sem fogadtatik el, ajánlattevőknek semmi néven nevezendő igényük a községgel szemben nincsen.

Sárafalva, 1908. évi április hó 2.

Török Árpád s. k.
jegyző.

361-2.2

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

VESE-ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL.

KELLEMES, KISSÉ SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTES, SZÉNSAVDUS,

RENKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

ORVOSILAG AJANLVA. ORVOSILAG AJANLVA.

Ivógyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buzaiási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

23-152.39